

DET KONGELIGE
NÆRINGS- OG HANDELSDEPARTEMENT

Ot.prp. nr. 56

(2007–2008)

Om lov om endringer i sjøloven, skipssikkerhetsloven, NIS-loven og fritids- og småbåtloven

*Tilråding fra Nærings- og handelsdepartementet av 9. mai 2008,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Stoltenberg II)*

1 Proposisjonens hovedinnhold

Nærings- og handelsdepartementet legger med dette frem forslag til endringer i reglene om meldeplikt ved sjøulykker, endring i sjølovens regler om EØS-eiers tilknytning til Norge, hjemmel i NIS-loven for søksmålsfrist, og endring av fritids- og småbåtloven § 26 b om krav til fører av fritidsbåt.

2 Bakgrunnen for lovforslaget og høring

Lov 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfarten (sjøloven) kapittel 18 avsnitt II inneholder bestemmelser om melding ved sjøulykker. Bestemmelsene er vedtatt ved lov 7. januar 2005 nr. 2 om endringer i sjøloven, men trer ikke i kraft før 1. juli 2008. Etter departementets oppfatning gir det liten fleksibilitet at loven fastsetter hvilke instanser melding om sjøulykke skal sendes til. Det foreslås derfor en endring i § 475 som gir Kongen fullmakt til å avgjøre hvem slik melding skal gis til. Nærmere opplysninger om hvem som skal være varslingsinstans vil bli gitt i forskrift. Det kan også være behov for nok en hjemmel til i forskrifts form for å kreve en etterfølgende utfyllende rapport om sjøulykker. Det fremmes derfor forslag om å ta inn en slik hjemmel. Samtidig

ser departementet behov for å endre på bestemmelsen i lov 16. februar 2007 nr. 9 om skipssikkerhet (skipssikkerhetsloven) § 47, slik at loven bedre harmoniseres med sjølovens regler om sjøulykker.

Ansvar for kapittel 18 avsnitt II i sjøloven ble i statsråd 11. januar 2008 overført fra Justisdepartementet til Nærings- og handelsdepartementet med virkning fra 1. juli 2008. Forslaget om endring i reglene om meldeplikt er utarbeidet i samarbeid med Justisdepartementet.

Sjøloven § 1 inneholder nasjonalitetskrav for registrering av skip i norsk ordinært skipsregister og har regler om EØS-eiers tilknytning til Norge. Det foreslås å endre sjøloven § 1 tredje ledd fjerde punktum. Formålet med forslaget er å kodifisere praksis slik at lovteksten blir i overensstemmelse med EØS-avtalens forpliktelser.

I forbindelse med innføringen av lov av 17. juni 2005 nr. 90 om mekling og rettergang i sivile saker (tvisteloven) den 1. januar 2008, falt lovhjemmelen for å fastsette søksmålsfrist om riktigheten av vedtak om sletting av skip i henhold til lov av 12. juni 1987 nr. 48 om registrering av skip i norsk internasjonalt skipsregister (NIS-loven) § 12 annet ledd bort. For å opprettholde tidligere rettstilstand foreslås det å tilføye en bestemmelse i NIS-loven § 9 første ledd om hjemmel til å fastsette søksmålsfrist om riktigheten av vedtak om sletting av skip i henhold til NIS-loven § 12 annet ledd.

Bakgrunnen for forslaget om endring av fritids- og småbåtloven § 26 b er at en arbeidsgruppe ned-satt av Sjøfartsdirektoratet, har fremsatt et forslag til ordning med obligatorisk båtførerbevis. Bestem-melsen i § 26 b bør etter departementets syn tyde-liggjøre hjemmelen for båtførerbeviset og båtfører-registeret.

Forslag om endringer i reglene om meldeplikt og rapportering ved sjøulykker, endringer i sjølo-ven § 1 om EØS eiers tilknytning til Norge og NIS loven § 9 om hjemmel for søksmålsfrist, ble sendt på høring 17. januar 2008. Frist for å avgi uttalelse til forslaget var 1. mars 2008.

Høringsbrevet ble sendt til følgende høringsin-stanser:

Hovedredningssentralen Nord-Norge
Hovedredningssentralen Sør-Norge
Politidirektoratet
Politiets sikkerhetstjeneste
Sjøfartsdirektoratet
Kystverket
Statens Havarikommisjon
Justis- og Politidepartementet
Fiskeri- og kystdepartementet
Miljøverndepartementet
Utenriksdepartementet
Finansdepartementet
Arbeids- og administrasjonsdepartementet
Skipsregistrene
Kystvakten
Norges Rederiforbund
Det Norske Maskinistforbund
Norsk Sjøoffisersforbundet
Norsk Sjømannsforbund
Rederienes Landsforening
Det norske Veritas
Direktoratet for Samfunnssikkerhet og beredskap
Fiskebåtrederne Forbund
Fraktesfartøyenes Rederiforening
Hurtigbåtenes Rederiforbund
Landsorganisasjonen i Norge
Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund
Norges Fiskarlag
Næringslivets Hovedorganisasjon NHO
Redningsselskapet
Color Line ASA
DFDS Seaways
Stena Line Norge AS
Direktoratet for Arbeidstilsynet
Direktoratet for naturforvaltning (DN)
Fiskeridirektoratet
Forbundet Kysten
Marintek
Nordisk institutt for sjørett

Natur og ungdom
Norges Naturvernforbund
Miljøstiftelsen Bellona
WWF Verdens Naturfond
Norsk Havneforbund
Sjøassurandørernes Centralforening (CEFOR)
Sysselmannen på Svalbard
Arrangement Oslo – Oslo Fjordcruise
Båtservice Sightseeing AS
Charterbåtene-Sunrise AS
Cruise-Båtene AS
Circus, Norsk Fjordcruise AS
Oslo Fjordservice AS
Norway Yacht Charter AS
Saga Fjordcruise AS
Trollcruise AS
Geiranger Fjordservice A/S
Fjordservice AS
Hvaler Fjordcruise AS
OK fjordservice
Midtkandal Fjordservice AS
Veteran Fjordcruise AS
Volda Fjordcruise Humberset
Lys-Line AS
Marine-Service AS
Nesodden-Bundefjord D/S AS
Samskip Norge AS
Team Lines Norge AS
Uni Ship Norge AS
Kongelig Norsk Båtforbund (KNBF)
Maritimt Forum
Stiftelsen Norsk Maritim Kompetanse
Sporens Rederier AS
Datatilsynet
Bedriftsforbundet
Handels- og Servicenæringens Hovedorganisasjon
Telenor Norge
Norsk Skipsmeglerforbund
Norboat
Norges Råfisklag
Norges Sildesalgslag
Fiskeriforum Vest
Sør Norges Trålerlag

Forslag om endringer om endring i fritids- og små-båtloven § 26 b ble sendt på bred høring av Sjøfarts-direktoratet 1. juni 2007. Frist for å avgi uttalelse til forslaget var 1. september 2007.

3 Melde- og rapporteringsplikt ved sjøulykker

3.1 Gjeldende rett

Generelt

Sjøloven kapittel 18 avsnitt II har regler om undersøkelse av sjøulykker. I dag skjer undersøkelse av sjøulykker i form av en sjøforklaring for domstolene. Undersøkelser kan eventuelt også skje ved en særskilt undersøkelseskommisjon som nedsettes av Justis- og politidepartementet i den enkelte sak, jf. forskrift 28. november 1980 nr. 7 om undersøkelser etter sjøfartsloven. Ved endringslov til sjøloven 7. januar 2005 nr. 2 ble de gjeldende regler i sjøloven kapittel 18 avsnitt II vedtatt opphevet. En viktig endring var at en uavhengig undersøkelsesmyndighet skal undersøke sjøulykker. Denne myndigheten er Statens havarikommisjon for transport. Samtidig ble sjøforklaringsinstituttet opphevet. (jf. kgl. res. 23. februar 2007). Endringene trer i kraft 1. juli 2008. For en nærmere redegjørelse om endringene, vises det til Ot.prp. nr. 78 (2003–2004) om lov om endringer i lov 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfarten (sjøloven) og enkelte andre lover (undersøkelse av sjøulykker).

Meldeplikt

Etter sjøloven § 475 første ledd første punktum, slik bestemmelsen lyder etter endringsloven til sjøloven 7. januar 2005 nr. 2, skal skipsføreren eller rederiet gi melding om sjøulykke til undersøkelsesmyndigheten, nærmeste politimyndighet eller Hovedredningssentralen ved sjøulykke som nevnt i sjøloven § 472. Bestemmelsens tredje ledd inneholder nærmere regler om varsling mellom myndighetene.

Etter sjøloven § 475 fjerde ledd fremgår det at det skal gis melding om arbeidsulykker, som faller inn under begrepet sjøulykker i § 472, i henhold til sjømannsloven av 30. mai 1975 nr. 18 § 40. Ved vedtagelsen av skipssikkerhetsloven ble reglene i sjøloven § 475 fjerde ledd endret, og det fremgår av bestemmelsen at melding skal gis i medhold av skipssikkerhetsloven § 47. Etter denne bestemmelsen skal tilsynsmyndigheten varsles ved sjøulykker, herunder arbeidsulykker som omfattes av § 472, etter reglene om slik meldeplikt i sjøloven. I tillegg skal tilsynsmyndigheten etter § 47 gis melding ved skade eller sykdom som rammer den som har sitt arbeid om bord. Dette omfatter også arbeidsulykker som ikke omfattes av § 472 i sjøloven etter endringsloven fra 2005.

3.2 Høringsbrevets forslag

Meldeplikt

For å få et mer fleksibelt system, foreslo Nærings- og handelsdepartementet i høringsbrevet at regler om hvem som skal motta melding om sjøulykke, fremgår av forskrifter og ikke direkte av loven. Det er derfor foreslått endringer av reglene i § 475 første ledd, slik at regelen i stedet for å angi hvem som skal motta melding om sjøulykke, gir den myndighet Kongen bestemmer hjemmel til å fastsette nærmere regler om dette. I forlengelsen av dette ble det også foreslått at § 475 tredje ledd oppheves.

Det er en inkurie at sjøloven § 475 fjerde ledd om melding av arbeidsulykker og skipssikkerhetsloven § 47 viser til hverandre når det gjelder melding om arbeidsulykker på skip. For å klargjøre hvem som er meldingsmottaker ble det foreslått at § 475 fjerde ledd oppheves, og at regler for meldeplikt ved arbeidsulykker gis i forskrift og ikke i sjøloven.

I skipssikkerhetsloven § 47 annet ledd ble det foreslått enkelte redaksjonelle endringer. I annet ledd første punktum foreslo departementet videreført at rederiet eller skipsføreren skal gi tilsynsmyndigheten melding ved skade eller sykdom som rammer den som har sitt arbeid om bord. I annet ledd annet punktum ble det foreslått at det for arbeidsulykker som er omfattet av reglene om sjøulykker, skal gis melding om slik ulykke etter reglene i sjøloven § 475.

Etterfølgende rapportering

Statens havarikommisjon for transport har reist spørsmål om det ikke bør gis en bestemmelse som hjemler en adgang til å gi forskrifter som pålegger rederiet eller skipsføreren til uoppfordret å gi en etterfølgende rapport etter en sjøulykke.

På denne bakgrunn foreslo Nærings- og handelsdepartementet i høringsbrevet et nytt tredje ledd i § 475 med hjemmel i forskrift å stille nærmere krav til etterfølgende rapportering. Bestemmelsen ble foreslått utformet slik at den også eventuelt kan hjemle krav om rapportering til Sjøfartsdirektoratet, dersom det skulle vise seg å være hensiktsmessig.

3.3 Høringsinstansens syn

Arbeids- og inkluderingsdepartementet uttaler at de støtter punktet om forenkling av meldeplikt i sjølovens § 475, og deler synet om at regulering kan skje i forskrift.

Hovedredningssentralen uttaler at de er enige i

at meldeplikten bør fremgå av en forskrift og ikke i selve loven. De viser til brev fra Justis- og politidepartementet av 25. januar 2008 hvor det er redegjort for hvilke meldinger det anses som naturlig at Hovedredningssentralen bør motta. Sistnevnte er et innspill til arbeidet med forskrift om varsling og meldeplikt av sjøulykker.

Fiskeri- og kystdepartementet har som bakgrunn for sin uttalelse bedt Fiskeridirektoratet og Kystverket sende sine høringsuttalelser via Fiskeri- og kystdepartementet. Departementet uttaler at de finner det hensiktsmessig at forslaget om hvem som skal motta melding om sjøulykke, flyttes fra sjøloven § 475 første ledd til forskrift, og slutter seg til forslaget. Det påpekes at ved vurderingen av det nærmere innholdet i en slik forskrift er det viktig at Fiskeri- og kystdepartementet og Kystverket trekkes inn i dette arbeidet. Kystverket er ansvarlig operativ etat for statens beredskap mot akutt forurensning og må som sådan ha varsel så snart som mulig om ulykker som medfører eller kan medføre akutt forurensning. Det må sikres at forskrift om varsling av sjøulykker tar høyde for slikt varsel til/viderevarsling til Kystverket. Det påpekes at akutt forurensning kan oppstå også uten at det foreligger en sjøulykke (eksempelvis utslipp ved uhell eller bevisst utslipp), og det synes derfor som det fortsatt er behov for egen forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for forurensning (forskrift 9. juli 1992 nr. 1269).

Kystverket viser i sin uttalelse til at Fiskeri- og kystdepartementet foreslår å innta varslingsbestemmelse i utkast til ny havne- og farvannslov. Da varslingsbestemmelsene etter sjøloven, forurensningsloven og havne- og farvannsloven synes å ha overlappende virkeområde, antar Kystverket at det er hensiktsmessig om de berørte departementene samordner det videre arbeidet med varslingsbestemmelser under de respektive lovene. Et slikt arbeid vil i følge Kystverket legge føringer for utvikling og vedlikehold av Kystverkets beredskapsplanverk, herunder avtaler med andre etater, som for eksempel Hovedredningssentralen. Kystverket uttaler avslutningsvis at samordning av varslingsbestemmelser er nødvendig av hensyn til effektivt beredskapsarbeid, av hensyn til brukerne og av hensyn til etterlevelse av IMOs anbefalinger.

Når det gjelder Kystverkets kommentar om forslag til varslingsbestemmelse i havne- og farvannsloven, understreker Fiskeri- og kystdepartementet at forslaget gjelder plikt til å varsle om »farer av betydning for sikker navigasjon eller ferdsel». Slik fare kan oppstå uten at den er en følge av en sjøulykke som skal varsles etter sjøloven. Fiskeri- og kystdepartementet uttaler at de slutter seg til forslaget

om at det gis hjemmel i nytt tredje ledd i sjøloven § 475 til å gi forskrift som pålegger rederiet eller skipsfører uoppfordret å gi rapport etter sjøulykke.

Justisdepartementet uttaler at de støtter forslagene fra Nærings- og handelsdepartementet. For øvrig viser de til sitt innspill i brev av 28. januar 2008 vedrørende hvilke meldinger som bør gå til Hovedredningssentralen.

Norges Rederiforbund uttaler at når det gjelder den foreslåtte endringen av sjøloven § 475 første ledd og den varslede forskrift om hvem som skal motta melding om sjøulykker, bør departementet vurdere en løsning med kun ett kontaktpunkt for mottak av slike meldinger, og at ansvaret koordineres videre derfra.

Når det gjelder forslaget til forskriftshjemmel i § 475 nytt tredje ledd, uttaler Rederiforbundet at de ikke ser behovet for en bestemmelse som pålegger skipsfører eller rederi å uoppfordret gi en etterfølgende rapport etter en sjøulykke. Det påpekes at myndighetene allerede har hjemler for å kreve informasjon fra rederiene i forbindelse med sjøulykker, og at man er usikre på hva som eventuelt skal være formålet med en slik rapportering. Forbundet viser til at dersom man ser for seg at dette vil være aktuelt for sjøulykker som Statens Havarikommisjon ikke kommer til å undersøke, men som det likevel ønskes rapporter fra, for eksempel av statistikkhensyn, finnes allerede forskrift om rapportering til Sjøfartsdirektoratet, jf., forskrift 2. april 1987 nr. 231 om rapportering av hendelse til sjøs.

Norsk Sjøoffisersforbund, *Det norske maskinistforbund* og *Norsk Sjømannsforbund* har avgitt felles uttalelse. De støtter forslaget om å gi en fullmakts-hjemmel til å fastsette nærmere i forskrift hvem som skal være rett adressat for melding om sjøulykker. De påpeker at en slik melding bør gis til en myndighet som har ansvar for å videresende melding til de myndigheter som i kraft av lovgivning skal ha en slik melding. De uttaler videre at meldingsprosessen bør gjøres så enkel som mulig. En adressat for meldingen, forenkler prosessen for skipsfører og rederi i en situasjon der en rekke andre handlinger må utføres. Slik sentral meldingsmottaker kan for eksempel være Hovedredningssentralen. De øvrige forslagene tiltreddes.

Politidirektoratet uttaler at de støtter endringsforslaget knyttet til forenkling av meldeplikt i sjøloven § 475 og begrunnelsen for dette. Politidirektoratet uttaler at de allerede nå bemerker at de er av den oppfatning at Hovedredningssentralen bør bli det eneste kontaktpunktet for skipsførere ved varsling av sjøulykker m.v. iht. sjøloven § 475. Politidirektoratet påpeker at en slik endring forutsetter at det gjøres avtaler og sikres gode rutiner mellom Hoved-

redningssentralen og politiet som ivaretar behovet for nødvendig varsling til politiet, for eksempel ved ulykker eller i andre saker som ligger innenfor politi- og påtalemyndighetens ansvarsområde.

Skipsregistrene støtter forslagene.

Sjøassurandørernes Centralforening (CEFOR) oppfordrer departementet til å vurdere en klar og enkel prosedyre for melding om sjøulykker for brukerne med kun ett kontaktpunkt for melding og med ansvar for den offentlige instans som mottar meldingen til å videresende denne til rette myndighet.

Statens Havarikommisjon for transport påpeker at det kan være hensiktsmessig om innholdet i begrepene varsling, rapportering og melding avklares. Det vises til at informasjonen fra næringen til myndighetene ved ulykker og hendelser i dag er regulert i av tre forskrifter: Forskrift 9. juli 1992 nr. 1269 om varsling av akutt forurensing, forskrift 2. april 1987 nr. 231 om rapportering av hendelse til sjøs og forskrift 1. januar 2008 nr. 8 om arbeidsmiljø, sikkerhet og helse for arbeidstakere på skip. Havarikommisjonen viser til at i disse forskriftene benytter man varsling konsekvent som begrep for den øyeblikkelige varslingen, gjerne muntlig, via hurtigste tilgjengelige kanal. De to andre begrepene brukes mer om hverandre.

Havarikommisjonen påpeker at begrepsbruken ikke er like konsekvent i skipssikkerhetsloven § 47, hvor det fremgår at «Rederiet eller skipsføreren skal gi tilsynsmyndigheten melding ved skade eller sykdom som rammer den som har sitt arbeid om bord». Hvis man tolker denne bestemmelse tilsvarende som sjøloven § 475 skal alle skader og sykdom varsles øyeblikkelig, noe Havarikommisjonen anser som lite hensiktsmessig. Havarikommisjonen foreslår at man konsekvent benytter begrepet varsling om den umiddelbare varslingen, mens melding brukes som samlebegrep for begge typer informasjon.

Havarikommisjonen foreslår at passusen: «undersøkellesmyndigheten eller» tas ut av forslaget § 475 tredje ledd om etterfølgende rapport. Ellers kan det bli uklart hvor en rapport skal sendes.

3.4 Departementets vurdering

Lovforslagene som ble fremsatt i høringsbrevet har i all hovedsak fått støtte fra høringsinstansene. Nærings- og handelsdepartementet deler synet til Norsk Sjøoffisersforbund, Det norske maskinistforbund og Norsk Sjømannsforbund om at meldingsprosessen bør være så enkel som mulig. Det vil bli lagt vekt på dette ved utarbeidelsen av forskrift om melde- og rapporteringsplikt.

Departementet vil påse at Fiskeri- og kystdepartementet involveres i arbeidet med å utarbeide forskriften om varslings- og meldeplikt ved sjøulykke, og at denne tar høyde for slikt varsel til/ viderevarsling til Kystverket. Tilsvarende vil innspillene fra Justisdepartementet, Politidirektoratet og Sjøassurandørernes Centralforening bli vurdert i forbindelse med ny forskrift om varsling og rapportering i forbindelse med sjøulykker. Hovedredningssentralens synspunkter til forskriften om meldeplikt vil likeledes bli vurdert i forbindelse med utarbeidelsen av forskriften.

Det er ikke riktig, slik Rederiforbundet hevder, at det foreligger nødvendig hjemmel til å uoppfordret gi en etterfølgende rapport etter en sjøulykke. Skipssikkerhetsloven § 34 inneholder imidlertid en bestemmelse om dette i forurensningstilfeller, men det foreligger ingen slik generell hjemmel for sjøulykker. Etter departementets syn er det ønskelig med en slik hjemmel i loven. Riktignok gir § 477 første ledd undersøkelsesmyndigheten rett til å kreve alle opplysninger som noen sitter inne med om forhold som kan være av betydning for undersøkelsene. Videre plikter rederiet etter annet ledd uansett å gi nærmere bestemt informasjon. Det er imidlertid ikke noen generell hjemmel i loven for en ordning der det rutinemessig, og uten at undersøkelsesmyndigheten aktivt går ut og krever opplysninger, kan pålegges rederiet og skipsføreren å rapportere inn nærmere bestemt informasjon til undersøkelsesmyndigheten etter en sjøulykke. Det forhold at undersøkelsesmyndigheten har etterspurt en slik hjemmel, tilsier etter departementets syn at det er et reelt behov for dette.

Departementet er enig med Havarikommisjonen at det er uhensiktsmessig at loven fastsetter til hvilken myndighet en etterfølgende rapport skal sendes, og forslaget tas til følge. I skipssikkerhetsloven § 47 annet ledd foreslås også inntatt at rapport om arbeidsulykke skal innsendes, og at det skal sendes til den myndighet Kongen bestemmer, noe som vil gi større fleksibilitet.

4 Sjøloven § 1 tredje ledd fjerde punktum om EØS-eiers tilknytning til Norge

4.1 Gjeldende rett

Sjøloven § 1 tredje ledd ble endret i 2000 og ble foretatt med sikte på å bringe norsk rett i samsvar med EØS-retten når det gjelder nasjonalitetskrav for registrering av skip i norsk ordinært register. Det har likevel vist seg at fjerde punktum kan inne-

bære forskjellsbehandling av norske og EØS-selskaper. Det har derfor i praksis ikke blitt krevd at skipet inngår som ledd i *eiers* økonomiske virksomhet. Det har vært tilstrekkelig at skipet inngår som ledd i *en* økonomisk virksomhet. Begrunnelsen for praksisen med å fjerne referansen til eieren, har vært at man har fortolket forpliktelsene i EØS-avtalen til å gå foran lovteksten, slik at leasingselskap fra andre EØS-stater har blitt likestilt med norske selskaper.

4.2 Høringsbrevets forslag

I høringsbrevet ble det foreslått å endre bestemmelsen i sjøloven § 1 tredje ledd fjerde punktum i tråd med gjeldende praksis slik at det er tilstrekkelig at skipet inngår som ledd i *en* økonomisk virksomhet som er etablert i Norge.

4.3 Høringsinstansens syn

Justis- og politidepartementet, Skipsregistrene og Sjømannsorganisasjonenes fellesekretariat støtter forslaget.

Øvrige høringsinstanser hadde ikke merknader til dette forslaget.

4.4 Departementets vurdering

Det har ikke kommet innvendinger til forslaget som ble sendt på høring, og forslaget fremmes derfor slik det ble sendt på høring.

5 NIS-loven § 9 første ledd om hjemmel for søksmålsfrist

5.1 Gjeldende rett

I forbindelse med ikrafttredelse av ny tvistelov 1. januar 2008 ble forskrift av 30. juli 1992 nr. 592 om registrering i norsk internasjonalt skipsregister § 26 tredje ledd første punktum foreslått endret ved at referansen til tvistemålsloven § 437 fjernes, da denne bestemmelsen om muligheten for å sette en søksmålsfrist er opphevet og ikke erstattet med en ny generell regel. I forarbeidene til ny tvistelov fremgår det at behovet for søksmålsfrister bør vurderes i forhold til de enkelte særlover, og ikke reguleres i noen alminnelig bestemmelse i tvisteloven eller forvaltningsloven. Forskriftens bestemmelse har vært lite brukt, men det har så langt heller ikke vært behov for å endre bestemmelsen. Med opphevelsen av den tidligere tvistemålsloven

§ 437 ville det ikke lenger foreligge lovhjemmel for søksmålsfristen i NIS-forskriftens § 26 tredje ledd.

5.2 Høringsbrevets forslag

Departementet er av den oppfatning at det er ønskelig å opprettholde rettstilstanden, spesielt av hensyn til registerets riktighet, og det ble i høringsbrevet foreslått en lovendring slik at det igjen foreligger lovhjemmel for en søksmålsfrist i NIS-forskriften. Det ble foreslått at forskriften kan fastsette at mulig søksmål om riktigheten av vedtak etter § 12 annet ledd må reises innen en særskilt frist fra det tidspunkt da melding om fristfastsettingen kom frem til vedkommende part.

5.3 Høringsinstansens syn

Justis- og politidepartementet, Skipsregistrene og Sjømannsorganisasjonenes fellesekretariat støttet forslaget.

Øvrige høringsinstanser hadde ikke merknader til dette forslaget.

5.4 Departementets vurdering

Det har ikke kommet innvendinger til forslaget som ble sendt på høring, og forslaget fremmes derfor slik det ble sendt på høring.

6 Fritids- og småbåtloven § 26 b

6.1 Gjeldende rett

Lov 26. juni 1998 nr. 47 om fritids- og småbåter § 26 b bestemmer at Kongen kan gi forskrift om at fører av fritidsbåt må oppfylle krav til minstealder, helse-tilstand, opplæring og andre kvalifikasjoner, samt kontroll med at kravene oppfylles. Siden 1960-tallet har det vært en frivillig ordning med å ta båtførerbevis. Frem til 1998 kunne den enkelte sensor utstede båtførerbevis og vedkommende skulle også føre register. Fra 1998 overtok Sjøfartsdirektoratet ansvaret for føringen av registeret. Etter dagens ordning kan en båtfører nekte å la seg oppføre i registeret.

6.2 Høringsbrevets forslag

En rapport utarbeidet av en arbeidsgruppe nedsatt av Sjøfartsdirektoratet, fremsatte den 30. april 2007 et forslag til ordning med obligatorisk båtførerbevis som ble sendt på høring av direktoratet 1. juni 2007. I rapporten var det også et forslag til endring

av fritids- og småbåtloven § 26 b. Formålet med forslaget var å tydeliggjøre hjemmelen i § 26 b til båtførerprøven og båtførerregisteret.

6.3 Høringsinstansens syn

Det kom ingen merknader i høringen til forslaget om presisering av bestemmelsen i § 26 b.

6.4 Departementets vurdering

Departementet er av den oppfatning at det foreligger tilstrekkelig hjemmel i § 26 b til å innføre krav til obligatorisk båtførerbevis og et båtførerregister. Som arbeidsgruppens rapport påpeker, er registeret en nødvendig forutsetning for at båtførerbeviset skal utstedes, og det kan således hevdes at nødvendig hjemmel for et båtførerregister foreligger. Imidlertid ser departementet at det i forhold til lov 14. april 2000 nr. 31 om behandling av personopplysninger (personopplysningsloven) § 8, vil være hensiktsmessig med en presisering av hjemmelen i § 26 b i fritids- og småbåtloven. På denne bakgrunn fremmes et lovforslag i tråd med arbeidsgruppens forslag.

7 Økonomiske og administrative konsekvenser

7.1 Melde- og rapporteringsplikt ved sjøulykker

Forslagene om endringer i bestemmelsene om melde- og rapporteringsplikt medfører ingen administrative eller økonomiske konsekvenser.

7.2 Sjøloven § 1 tredje ledd fjerde punktum om EØS-eiers tilknytning til Norge

Forslaget er en lovfesting av gjeldende praksis, og antas ikke å medføre økonomiske eller administrative konsekvenser for næringen eller myndighetene.

7.3 NIS-loven § 9 første ledd om hjemmel for søksmålsfrist

Forslaget opprettholder tidligere rettstilstand, og antas ikke å medføre økonomiske eller administrative konsekvenser for næringen eller myndighetene.

7.4 Fritids- og småbåtloven § 26 b

Forslaget om å presisere hjemmelen i fritids- og småbåtloven § 26 b medfører ingen økonomiske eller administrative konsekvenser for båtførere eller myndighetene.

8 Merknader til de enkelte bestemmelser

For nærmere omtale av innholdet i de enkelte bestemmelser vises det til kapittel 3 til 6 ovenfor.

Nærings- og handelsdepartementet

til r å r :

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om lov om endringer i sjøloven, skipssikkerhetsloven, NIS-loven og fritids- og småbåtloven.

Vi HARALD, Norges Konge,

s t a d f e s t e r :

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak til lov om endringer i sjøloven, skipssikkerhetsloven, NIS-loven og fritids- og småbåtloven i samsvar med et vedlagt forslag.

Forslag

til lov om endringer i sjøloven, skipssikkerhetsloven, NIS-loven, og fritids- og småbåtloven

I

I lov 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfarten (sjøloven) gjøres følgende endringer:

§ 1 tredje ledd fjerde punktum skal lyde:

Det er et vilkår at skipet inngår som ledd i *en* økonomisk virksomhet som er etablert i Norge, og at skipet drives fra Norge.

§ 475 skal lyde:

§ 475 Meldeplikt

Skipsføreren eller rederiet skal straks gi *den myndighet Kongen bestemmer* melding om sjøulykke. Det skal også gis slik melding når skipet har grunnstøtt eller har støtt sammen med et annet skip, selv om tilfellet ikke er å anse som sjøulykke etter § 472. *Kongen kan ved forskrift fastsette nærmere regler om meldeplikten.*

Meldeplikt etter første ledd har også enhver som blir vitne til en sjøulykke, eller som blir oppmerksom på vrakrester eller andre forhold som gir grunn til å frykte at det har inntruffet sjøulykke, dersom vedkommende ikke etter forholdene har grunn til å anta at slik melding er unødvendig.

Kongen kan fastsette forskrifter som pålegger skipsføreren eller rederiet innen en viss frist å gi den myndighet Kongen bestemmer en etterfølgende rapport med nærmere bestemt informasjon om forhold knyttet til sjøulykken.

II

Lov 16. februar 2007 nr. 9 om skipssikkerhet (skipssikkerhetsloven) § 47 annet ledd skal lyde:

Rederiet eller skipsføreren skal gi *den myndighet Kongen bestemmer* melding og rapport ved skade eller sykdom som rammer den som har sitt arbeid om bord. *Skyldes skaden en arbeidsulykke eller skipsulykke som er omfattet av reglene om sjøulykker i kapittel 18 avsnitt II i lov 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfarten (sjøloven), skal melding og rapport om skade skje etter regler gitt i eller i medhold av sjøloven § 475.*

III

Lov 12. juni 1987 nr. 48 om norsk internasjonalt skipsregister § 9 første ledd nytt annet punktum skal lyde:

Departementet kan i forskrift fastsette at mulig søksmål om riktigheten av vedtak etter § 12 annet ledd må reises innen en særskilt frist fra det tidspunkt da melding om fristfastsettingen kom frem til vedkommende part.

IV

Lov 26. juni 1998 nr. 47 om fritids- og småbåter § 26 b skal lyde:

Kongen kan gi forskrift om at fører av fritidsbåt må oppfylle krav til minstealder, helsetilstand, opplæring og andre kvalifikasjonskrav, *herunder båtførerprøve*. Forskriften fastsetter bestemmelser om kontroll med at kravene oppfylles, *båtførerregister* og om gebyr.

V

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer. Kongen kan bestemme at forskjellige bestemmelser skal tre i kraft til forskjellig tid.